

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU – 4101-28-03/12

P/12/186

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin

T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11

llu@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/12/186 – Poszukiwanie, wydobywanie i zagospodarowanie gazu łupkowego.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Edward Szempruch, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83717 z dnia 4 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) 2. Paweł Szymanek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83716 z dnia 4 grudnia 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	DPV Service Sp. z o.o. (dalej: Spółka)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Kirill Kasatkin, Prezes Zarządu (dowód: akta kontroli str. 5-9)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie¹ działalność Spółki w latach 2007-2012 w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Formułując ocenę negatywną NIK uwzględniła naruszenie warunków udzielonych Spółce pięciu koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż gazu łupkowego. Badania sejsmiczne na czterech obszarach koncesyjnych zostały podjęte z opóźnieniem w stosunku do terminów ustalonych w koncesjach, natomiast na jednym obszarze w ogóle nie zostały rozpoczęte. Do czasu kontroli NIK Spółka nie uzyskała wyników badań sejsmicznych, a w konsekwencji nie rozpoczęła realizacji żadnego odwiertu pomimo upływu terminów ustalonych przez Ministra Środowiska.

Spółka dopełniła wymogu wniesienia należnych opłat za działalność określoną w koncesjach oraz wpłaciła na rzecz Skarbu Państwa wynagrodzenie wynikające z umów o ustanowieniu użytkowania górniczego. Terminowo przedłożono Ministrowi Środowiska raporty ze stanu prowadzonych prac na poszczególnych obszarach koncesji.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zaawansowanie prac zmierzających do ustalenia wielkości zasobów gazu łupkowego, w tym procesu udzielania koncesji oraz perspektyw jego zagospodarowania.

Opis stanu faktycznego

1. Spółka jest właścicielem pięciu koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, w tym gazu łupkowego, na obszarach o łącznej powierzchni rzutu pionowego wynoszącej 3.878,62 km². Wszystkie koncesje uzyskane zostały przez Spółkę bezpośrednio od organu koncesyjnego:

- 1) nr 14/2009/p z 31 marca 2009 r. na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Lipsko”, położonym na terenie gmin: Solec nad Wisłą, Siemno, Rzecznów, Mirów, Wierzbica, Chotcza, Ciepiałów, Jastrząb i Kazanów, miast i gmin: Lipsko, Ilża i Skaryszew w województwie mazowieckim, gmin: Bodzechów, Bałtów, Brody, Mirzec i Tarłów oraz miasta i gminy Kunów w województwie świętokrzyskim. Powierzchnia rzutu pionowego ww. obszaru wynosi 1.192,18 km². Powyższa koncesja została zmieniona przez Ministra Środowiska (na wniosek Spółki) z dniem 30 lipca 2010 r. Zmiany dotyczyły m.in.: rozszerzenia działalności koncesyjnej o możliwość nie tylko poszukiwania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, ale jednocześnie ich rozpoznawania, wydłużenia czasu trwania koncesji z trzech do pięciu lat, zmiany zakresu prac sejsmicznych i wykonania w II etapie odwiertu do maksymalnej głębokości 3.500 m. Koncesja wygasa z dniem 31 marca 2014 r.
- 2) nr 15/2009/p z 31 marca 2009 r. na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Białobrzegi-Rusinów” położonym na terenie gmin: Jastrząb, Jedlińsk, Klwów, Odrzywół, Orońsko, Porworów, Przytyk, Radzanów, Rusinów, Stara Błotnica, Wieniawa, Wolanów i Zakrzew, miast i gmin: Białobrzegi, Przysucha, Szydłowiec i Waśmierzyce w województwie mazowieckim oraz miasta i gminy Drzewica w województwie łódzkim. Powierzchnia rzutu pionowego ww. obszaru wynosi 773,97 km². Powyższa koncesja została zmieniona przez Ministra Środowiska (na wniosek Spółki) z dniem 30 lipca 2010 r. Zmiany dotyczyły m.in.: rozszerzenia działalności koncesyjnej o możliwość nie tylko poszukiwania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, ale jednocześnie ich rozpoznawania, wydłużenia czasu trwania koncesji z dwóch do pięciu lat, zmiany zakresu prac sejsmicznych i wykonania w II etapie odwiertu do maksymalnej głębokości 4.000 m. Koncesja wygasa z dniem 31 marca 2013 r.
- 3) nr 16/2009/p z 31 marca 2009 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Opole Lubelskie”, położonym na terenie gmin: Dzierzkowice, Józefów nad Wisłą, Karczmiska, Łaziska i Wilków oraz miast i gmin: Opole Lubelskie i Kazimierz Dolny w województwie lubelskim. Powierzchnia rzutu pionowego ww. obszaru wynosi 388,34 km². W koncesji określono wykonanie w III etapie jednego i w IV etapie dwóch odwiertów do maksymalnej głębokości 1.800 m każdy. Powyższa koncesja została zmieniona przez Ministra Środowiska (na wniosek Spółki) z dniem 30 lipca 2010 r. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu prac sejsmicznych, wykonania w drugim etapie odwiertu do maksymalnej głębokości 3.200 m, wydłużenia czasu trwania etapu II z roku do dwóch lat (kosztem etapu IV). Koncesja wygasa z dniem 31 marca 2014 r.
- 4) nr 17/2009/p z 31 marca 2009 r. na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Korcza”, położonym na terenie gmin:

Rybczewice, Trawniki, Jabłonna, Krzczonów, Nielisz, Stary Zamość, Fajstławice, Łopiennik Górny, Gorzków, Żółkiewka, Rudnik i Izbica, miasta i gminy Piaski oraz miast: Zamość i Krasnystaw w województwie lubelskim. Powierzchnia rzutu pionowego ww. obszaru wynosi 628,91 km². W koncesji określono wykonanie w III etapie jednego i w IV etapie dwóch odwiertów do maksymalnej głębokości 3.200 m każdy. Powyższa koncesja została zmieniona przez Ministra Środowiska (na wniosek Spółki) z dniem 30 lipca 2010 r. Zmiany dotyczyły m.in. wydłużenia czasu trwania etapu II i III z jednego roku do dwóch lat (kosztem etapu IV), zmniejszenia zakresu prac sejsmicznych ze 100 do 80 km oraz wykonania w II etapie odwiertu do maksymalnej głębokości 4.000 m. Koncesja wygasa z dniem 31 marca 2014 r.

- 5) nr 18/2009/p z 31 marca 2009 r. na poszukiwanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego w rejonie „Radom”, położonym na terenie gmin: Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia-Letnisko, Kowala, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew, Stara Błotnica, Chotcza, Ciepiałów, Jastrząg, Orońsko, Kazanów i Tczów, miasta i gminy Skaryszew oraz miast: Radom i Zwoleń w województwie mazowieckim. Powierzchnia rzutu pionowego ww. obszaru wynosi 895,22 km². Powyższa koncesja została zmieniona przez Ministra Środowiska (na wniosek Spółki) z dniem 30 lipca 2010 r. Zmiany dotyczyły m.in. rozszerzenia działalności koncesyjnej o możliwość nie tylko poszukiwania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, ale jednocześnie ich rozpoznawania, wydłużenia czasu trwania koncesji z trzech do pięciu lat, zmiany zakresu prac sejsmicznych i wykonania w II etapie odwiertu do maksymalnej głębokości 3.300 m. Koncesja wygasa z dniem 31 marca 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 10-53 i 155-158)

Według Ministra Środowiska, planowana działalność wynikająca z ww. koncesji i ich zmian, zgodnie z ustawą z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko² oraz przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko³, nie stanowiła przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym nie było konieczne uzyskanie przez Spółkę decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

(dowód: akta kontroli str. 10-53)

Według Prezesa Zarządu, „Spółka nie występowała o inne koncesje. Wybór obszarów objętych wyżej wymienionymi koncesjami dokonany został przez geologów – konsultantów pracujących na zlecenie Spółki”.

(dowód: akta kontroli str. 147-150)

Oplaty za działalność określoną w ww. koncesjach oraz za ich zmianę uiszczono w kwotach i w terminach ustalonych przez Ministra Środowiska (ogółem 1.141.123,90 zł). Z powyższej kwoty 684.674,35 zł (60 %) Spółka przekazała na rzecz gmin, na terenie, których zaplanowano działalność określoną w koncesjach (proporcjonalnie do powierzchni obszaru koncesji w granicach poszczególnych gmin), natomiast 456.449,55 zł (40 %) na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

(dowód: akta kontroli str. 91-115)

---

² Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.

³ Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze⁴ zawarto ze Skarbem Państwa - Ministrem Środowiska umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego (pięć) oraz zapłacono Skarbowi Państwa wynagrodzenie wynikające z przedmiotowych umów (ogółem 1.063.359,88 zł). Wpłaty dokonano w terminie, tj. 30 dni od zawarcia poszczególnych umów.

(dowód: akta kontroli str. 54-115 i 155-158)

Według Prezesa Zarządu, działalność informacyjna dotycząca wierceń otworów poszukiwawczych nie była dotychczas prowadzona przez Spółkę, ponieważ nie ustalono konkretnych miejsc wykonania otworów. Ww. wyjaśnił, że „na etapie badań sejsmicznych Spółka je wykonująca prowadziła działalność informacyjną polegającą na objaśnianiu rodzaju prac, ewentualnych skutków działań, organizowaniu spotkań z mieszkańcami i władzami gmin na terenie posiadanych koncesji”. Pełnomocnik DPV Service dodał, że „Spółka nie posiada żadnych dokumentów, które potwierdzałyby prowadzenie działań informacyjnych na etapie badań sejsmicznych. Obowiązek prowadzenia działań informacyjnych spoczywał na podmiotach, które prowadziły prace sejsmiczne na podstawie zawartych przez DPV Service z tymi pomiotami umów”. Wyjaśnił, że działania te były inicjowane przez te podmioty.

(dowód: akta kontroli str. 151-152 i 231)

Prezes Zarządu wyjaśnił, że Spółka nie napotkała żadnych przeszkód i utrudnień na etapie pozyskiwania ww. koncesji. Wskazując pożądane zmiany w obowiązujących przepisach prawnych lub procedurach postępowania organów administracji publicznej odnoszących się do poszukiwania lub rozpoznawania gazu łupkowego stwierdził, że „w Unii Europejskiej jeszcze nie podjęto decyzji dotyczących eksploatacji złóż gazu łupkowego w Europie”. Dodał, że w celu kontynuowania prac na posiadanych koncesjach konieczne jest wyjaśnienie tej sprawy oraz kwestii systemu podatkowego eksploatacji złóż gazu łupkowego na terenie Polski”.

(dowód: akta kontroli str. 147-150)

2. Spółka zgodnie postanowieniami pkt 7 koncesji sporządzała i terminowo przekazywała Ministrowi Środowiska (do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni) raporty ze stanu prowadzonych prac na poszczególnych obszarach posiadanych koncesji. Organ koncesyjny nie zgłaszał uwag ani zastrzeżeń do przedkładanych raportów. Informacje zawarte w tych raportach odpowiadały zakresowi rzeczowemu i czasowemu określonym w koncesjach i ich zmianach, za wyjątkiem raportu dotyczącego obszaru „Korczmin” złożonego w Ministerstwie Środowiska 30 stycznia 2012 r. Poinformowano w nim o rozpoczęciu 1 grudnia 2011 r. „prac polowych sejsmika 2D”, natomiast prace te nie zostały faktycznie rozpoczęte.

(dowód: akta kontroli str. 116-144, 147-150 i 155-158)

Pełnomocnik Spółki wyjaśnił, że „zgodnie z postanowieniami umowy zawartej pomiędzy DPV Service Sp. z o.o. a spółką AGS, akwizycja danych sejsmicznych 2D na obszarach objętych koncesjami: Białobrzegi-Rusinów, Opole Lubelskie, Lipsko, Radom i Korczmin miała się rozpocząć 1 grudnia 2011 r. W czasie zawarcia umowy, jak również w dacie przygotowywania raportu DPV nie posiadała wiedzy, od którego obszaru koncesyjnego AGS rozpocznie prace sejsmiczne. Tym samym Ministerstwo Środowiska zostało poinformowane o rozpoczęciu prac na wszystkich obszarach koncesyjnych, objętych przedmiotem umowy zawartej z AGS. W trakcie wykonywania prac w marcu 2012 r. wystąpiły nieprzewidziane okoliczności

---

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947 ze zm.

dotyczące przepływów pieniężnych pomiędzy Spółką a jej kontrahentami. Na skutek czego AGS wstrzymała wykonanie umowy na akwizycje danych sejsmicznych”.

(dowód: akta kontroli str. 227-228)

Spółka zgłosiła do organu koncesyjnego informację o przystąpieniu do etapu II przedmiotowych koncesji, tj. do realizacji prac geologicznych – akwizycji danych sejsmicznych, zgodnie z art. 35 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze.

(dowód: akta kontroli str. 155-158)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowość polegającą na nierzetelnym sporządzeniu raportu ze stanu prowadzonych prac na obszarze „Korczmin” za 2011 r. W przedłożonym Ministrowi Środowiska raporcie, zawarto informację o podjęciu z dniem 1 grudnia 2011 r. „prac polowych sejsmika 2D”, podczas gdy prace te nie zostały faktycznie rozpoczęte do czasu kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli str. 142-144 i 147-150)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność w badanym obszarze.

2. Wywiązywanie się Spółki z zobowiązań wynikających z wykonywania koncesji wydanych jej w związku z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż gazu łupkowego, w tym w szczególności w zakresie ochrony środowiska.

Opis stanu
faktycznego

1. W badanym okresie Spółka nie wywiązywała się z terminów prowadzenia prac poszukiwawczych i rozpoznawczych złóż ropy naftowej i gazu ziemnego określonych w ww. koncesjach i nie przestrzegała warunków w nich określonych.

Zgodnie z ust. 9a koncesji dla obszaru „Białobrzegi-Rusinów” rozpoczęcie prac sejsmicznych miało nastąpić nie później niż do 31 grudnia 2010 r., natomiast dla pozostałych koncesji nie później niż do 1 sierpnia 2011 r. (ust. 9a koncesji dla obszaru „Lipsko” i „Radom” oraz ust. 11a koncesji dla obszaru „Opole Lubelskie” i „Korczmin”).

Pismem z 10 listopada 2011 r. Spółka poinformowała Ministra o zamiarze przystąpienia do rozpoczęcia prac sejsmicznych na obszarach objętych posiadanymi koncesjami z dniem 1 grudnia 2011 r. Nastąpiło to po wezwaniach Ministra Środowiska z dnia 28 września 2011 r. do niezwłocznego rozpoczęcia prac sejsmicznych.

(dowód: akta kontroli str. 10-53, 163-164, 176, 188, 211 i 223)

Na obszarze „Korczmin” prace te nie zostały jednak w ogóle podjęte, pomimo takiego wezwania. Spółka do czasu kontroli NIK nie uzyskała wyników badań sejsmicznych z pozostałych obszarów.

Do końca 2012 r. nie wykonano żadnego odwiertu przewidzianego w posiadanych koncesjach.

(dowód: akta kontroli str. 147-158)

Stosownie do warunków koncesji, prace wiertnicze na obszarach „Lipsko”, „Białobrzegi-Rusinów” i „Radom” powinny zostać rozpoczęte nie później niż do 30 stycznia 2012 r., a na obszarach „Opole Lubelskie” oraz „Korczmin” (w ramach II etapu) powinny być realizowane od 31 marca 2010 r. do 31 marca 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 10-53)

Według wyjaśnień Prezesa Zarządu Spółka nie dokonała próbnych odwiertów ze względu na nieotrzymanie danych sejsmicznych, co z kolei spowodowane zostało problemami finansowymi Spółki. Umowy na wykonanie akwizycji danych sejsmicznych 2D-3C po 80 km na każdej koncesji zawarto 8 listopada 2011 r. z A.G.S.K.F.T. z siedzibą w Budapeszcie. Rozpoczęcie badań sejsmicznych 2D nastąpiło 1 grudnia 2011 r. Wykonano 80 km sejsmiki 2D dla czterech obszarów, tj.: „Lipisko”, „Białobrzegi-Rusinów”, „Opole Lubelskie” i „Radom” natomiast dla obszaru „Korczmin” prace nie zostały rozpoczęte ze względu na wstrzymanie się Spółki z wywiązywania się z zobowiązań finansowych wobec wykonawcy, tj. ww. A.G.S.K.F.T. z siedzibą w Budapeszcie. Prezes wyjaśnił, że „problemy finansowe spowodowały, że Spółka zmuszona została wstrzymać zlecone prace oraz zaniechać wierceń”.

(dowód: akta kontroli str. 147-150)

W związku z naruszeniami warunków posiadanych koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż gazu łupkowego wobec Spółki były podejmowane niżej wymienione działania przez organ koncesyjny.

W dniu 28 września 2011 r. Ministerstwo działając na podstawie art. 27a ust. 1 ustawy z 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze wezwało Spółkę do niezwłocznego zaniechania naruszeń, polegających na niewypełnieniu warunków wszystkich pięciu koncesji, tj. nierozpoczęciu prac sejsmicznych w terminach w nich określonych (do 31 grudnia 2010 r. dla obszaru „Białobrzegi-Rusinów” oraz do 1 sierpnia 2011 r. dla pozostałych obszarów).

W przypadku koncesji „Lipisko” i „Białobrzegi-Rusinów” termin rozpoczęcia prac sejsmicznych wyznaczono na 1 grudnia 2011 r., a w przypadku koncesji „Opole Lubelskie”, „Radom” i „Korczmin” na 1 marca 2012 r. Ministerstwo kierując do Spółki przedmiotowe wezwania poinformowało, że jeżeli mimo wezwania nadal nie zostaną usunięte wskazane naruszenia, organ koncesyjny, może zgodnie z art. 27a ust. 2 ww. ustawy Prawo geologiczne i górnicze cofnąć koncesję albo ograniczyć jej zakres, bez odszkodowania.

(dowód: akta kontroli str. 164, 176, 188, 211 i 223)

Pismami z 27 września 2012 r. Ministerstwo Środowiska wszczęło z urzędu postępowania w sprawie niewypełniania warunków określonych w koncesjach „Lipisko”, „Białobrzegi-Rusinów”, „Opole Lubelskie”, „Korczmin” i „Radom”. W toku postępowań dotyczących ww. koncesji, za wyjątkiem koncesji „Korczmin”, Prezes Zarządu Spółki poinformował Ministerstwo Środowiska, że trwa regulowanie płatności dla wykonawcy akwizycji danych sejsmicznych i po ich dokonaniu Spółka otrzyma pełną dokumentację danych, pozyskanych w ramach koncesji i niezwłocznie przekaze otrzymaną informację do organu koncesyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 165-170, 177-182, 189-194 i 212-217)

Minister Środowiska, działając na podstawie art. 37 ust. 1 ustawy z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze⁵, wydał 4 decyzje⁶, na mocy których wezwał Spółkę do niezwłocznego zaniechania naruszeń, polegających na niewypełnieniu warunków posiadanych przez Spółkę koncesji, przy czym dla koncesji „Lipisko”, „Białobrzegi-Rusinów” i „Radom” decyzje zostały wydane 15 listopada 2012 r., natomiast dla koncesji „Opole Lubelskie” 19 listopada 2012 r. Jednocześnie

⁵ Dz. U. Nr 163, poz. 981 ze zm.

⁶ Decyzja z dnia 15.11.2012 r. nr DGKw-4770-219/45646/12/AC, decyzja z dnia 15.11.2012 r. nr DGKw-4770-220/45638/12/AC, decyzja z dnia 19.11.2012 r. nr DGKw-4770-221/46037/12/AC oraz decyzja z dnia 15.11.2012 r. nr DGKw-4770-223/45659/12/AC.

Minister Środowiska wezwał Spółkę do rozpoczęcia prac wiertniczych nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wydania decyzji.

Do 25 stycznia 2013 r. Minister Środowiska nie wydał decyzji dotyczącej koncesji „Korczmin”.

(dowód: akta kontroli str. 155-158, 171, 183, 195 i 218)

W dniu 3 grudnia 2012 r. Spółka wystąpiła do Ministra Środowiska z wnioskami o ponowne rozpatrzenie spraw rozstrzygniętych ww. decyzjami i wniosła o ich uchylenie w części dotyczącej wyznaczonych terminów rozpoczęcia prac wiertniczych i ustalenie nowego terminu rozpoczęcia tych prac (nie później niż 12 miesięcy od daty doręczenia Spółce ponownych decyzji Ministra). Uzasadniając wnioski, wskazano w szczególności, że:

- Minister w żaden sposób nie uzasadnił wyznaczonych terminów rozpoczęcia prac wiertniczych, a także nie wyjaśnił, jaki termin rozpoczęcia tych prac jest realny w zaistniałym stanie faktycznym oraz nie wezwał Spółki do złożenia wyjaśnień w tym zakresie;
- Minister nie uwzględnił wyjaśnień Prezesa Zarządu odnośnie przyczyn zaistniałego stanu rzeczy. Zdaniem Spółki, termin 2 miesięcy od wydania zaskarżonych decyzji, w świetle przedstawionych przez nią okoliczności, jest niemożliwy do dotrzymania z uwagi na konieczność finalizacji procesu pozyskiwania danych sejsmicznych oraz odpowiedniej organizacji prac wiertniczych, a zatem decyzje są niewykonalne w dniu ich wydania;
- Spółka nie została zawiadomiona o zebraniu materiału dowodowego oraz możliwości wypowiedzenia się, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, w szczególności złożenia dalszych dodatkowych wyjaśnień odnośnie możliwego terminu rozpoczęcia tych prac, co uniemożliwiło Spółce udział w postępowaniach;
- wnioskowany przez Spółkę termin rozpoczęcia prac wiertniczych, przypadający na drugą połowę 2013 r., umożliwi finalizację procesu pozyskiwania danych sejsmicznych oraz odpowiednią organizację tych prac;
- z akt spraw nie wynika czy osoba, która podpisała zawiadomienia o wszczęciu przedmiotowych postępowań dysponowała odpowiednim upoważnieniem Ministra.

Termin rozpatrzenia ww. wniosków został wydłużony przez Ministerstwo Środowiska do 5 marca 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 172-175, 184-187, 196-210 i 219-222)

Odnosząc się do zapytania o termin rozpoczęcia prac wiertniczych na terenach objętych posiadanymi koncesjami, Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że „na dzień dzisiejszy (24 stycznia 2013 r.) nie została podjęta decyzja głównego udziałowca Spółki o kontynuowaniu działalności (w tym rozpoczęcie prac wiertniczych) określonej w koncesjach dotyczących gazu łupkowego. Przewiduję, że decyzja taka zostanie podjęta w ciągu miesiąca”.

(dowód: akta kontroli str. 151-152)

2. W badanym okresie, organy nadzoru geologicznego i górniczego nie prowadziły w Spółce kontroli działalności w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż gazu łupkowego.

(dowód: akta kontroli str. 227-228)

Spółka nie posiada wewnętrznych procedur regulujących sprawy związane między innymi z:

- reagowaniem na awarie lub zdarzenia mogące powstać i powodować poważne zagrożenia bądź skutki dla środowiska przyrodniczego i ludzi w związku

z prowadzeniem robót w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż gazu łupkowego;

- znajomością tzw. poziomu zerowego stanu środowiska przed rozpoczęciem prac poszukiwawczo-rozpoznawczych;
- pozyskiwaniem i wielkością zużycia wody w procesie wykonywania otworów wiertniczych i szczelinowania hydraulicznego oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa wód powierzchniowych i podziemnych.

W odniesieniu do ponoszenia przez Spółkę odpowiedzialności za szkody spowodowane prowadzoną dotychczas działalnością, Prezes Zarządu wyjaśnił, że „według najlepszej wiedzy Spółki nie wszczęto żadnych postępowań mających na celu naprawę wyrządzonej szkody w związku z prowadzoną działalnością, nikt również nie wystąpił do Spółki z powództwem, którego celem byłby obowiązek naprawienia szkody bądź zadośćuczynienia w związku z ewentualnie wyrządzoną szkodą”.

(dowód: akta kontroli str. 147-150)

Według stanu na 24 stycznia 2013 r. Spółka nie podjęła działań zmierzających do uzyskania opracowań i decyzji administracyjnych niezbędnych do rozpoczęcia robót geologicznych na terenach objętych koncesjami na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż gazu łupkowego (w szczególności programów gospodarki odpadami wydobywczymi oraz decyzji je zatwierdzających, operatów wodno-prawnych i stosownych pozwoleń w tym zakresie, planów ruchu zakładów górniczych i decyzji je zatwierdzających).

Prezes Zarządu Spółki wyjaśnił, że „działania takie nie zostały dotychczas podjęte, ponieważ Spółka na dzień dzisiejszy (24 stycznia 2013 r.) nie posiada wyników badań sejsmicznych, a więc nie jest możliwe ustalenie punktów wierceń”.

(dowód: akta kontroli str. 151-152)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieterminowe rozpoczęcie badań sejsmicznych na obszarach 4 posiadanych koncesji. Spółka poinformowała Ministra o zamiarze przystąpienia do rozpoczęcia prac sejsmicznych na obszarach objętych posiadаныmi koncesjami z dniem 1 grudnia 2011 r., tj. po upływie terminów ustalonych w ust. 9a koncesji dla obszarów „Lipsko”, „Białobrzegi-Rusinów” i „Radom” oraz ust. 11a koncesji dla obszarów „Opole Lubelskie” i „Korczmin”.

2. Nierozpoczęcie badań sejsmicznych na obszarze „Korczmin”, co stanowiło naruszenie ust. 11a koncesji.

3. Niewykonanie żadnego odwiertu przewidzianego w posiadanych koncesjach, co stanowiło naruszenie:

- ust. 4.2 i ust. 9b koncesji nr 14/2009/p, 15/2009/p i 18/2009/p z 31 marca 2009 r. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych 30 lipca 2010 r.,
- ust. 4.2 i ust. 10 koncesji nr 16/2009/p i 17/2009/p z dnia 31 marca 2009 r. z uwzględnieniem zmian wprowadzonych 30 lipca 2010 r.

(dowód: akta kontroli str. 10-53, 116-144, 147-152 i 163)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Spółki w badanym obszarze.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 11 lutego 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie

Dyrektor
Adam Pęziół

Kontrolerzy
Edward Szempruch
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

.....
Podpis

Paweł Szymanek
Specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis